

Szerkesztőségi Iroda:

Nagy-Recekerék,

Zápolya-utca 1-ös szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felajánlások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Nagybecskerek, 1899.

XXVIII. évfolyam. 241. szám.

Előfizetési árak:
Egész évre ———— 12 ft.
Félévre ———— 6 „
Negyedévre ———— 3 „
Egy hóra ———— 1 „
— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap esti 6 óráig.

Péntek, október 20.

Állam és társadalom.

Nagybecskerek, október 20.

(P. C.) Az a jóakaratu intelem, a melyet Lukács pénzügyminiszter a céltudatos nemzeti munka érdekében expo- zéjában a magyar társadalomhoz intézett, gazdasági életünk újabb jelenségeinek méltatásánál még fokozottabb időszerűséget nyer. Ernyedetlen szorgalom, kitartó munkásság és bölcs takarékoság: a magyar nép ezekhez az erényeihez fordult a pénzügyminiszter. És hogy mily szükséges ez a felhívás, mutatja két kis eset, amelyet a napisajtó nagyon hűségesen feljegyez, de fontosságához képest kellően nem méltat. A nádor-utcai derék mészáros, a ki fényes üzletmeneténél, majdnem 20.000 fitnyi évi jövedelem mellett a tőzsdejátekhoz nyul és tisztos jómódját 150.000 fitnyi tőzsdevesztéssel teszi tönkre; a nagyléhai tehetős paraszt, akit egy 5600 fitos kiegyenlített tőzsdekülönbözetért perelnek s valóban ezek a magyar társadalom betegségének oly komoly jelei, amelyeket a legjobb akarattal sem lehet félre érteni.

A könnyű nyereségnek munkakertülő hajhászása, a nehezen szerzett vagyonnak lelkiismeretlen kockáztatása a legveszedelmesebb spekulációk örvényében, a fényűző életre való léha vágyakozás előfordulhatnak ugyan mint kinövései egy tulajdonoson kifejtett szervezetnek, a virágzó kereskedelmi és iparállamoknak tulfnomodott életében, de kétszeresen veszedelmesebb és majdnem végzetesebb egy aránylag fiatal társadalomban, amely még csak most fejt ki erejét és melynek boldogulása összes képességeinek összegyűjtéséből függ. A magyar társadalomnak okvetlen szaporitania kell erkölcsi tőkét: djentri bomlása, az értelmi proletariátus ijesztő szaporodása, az állami ellátásnak általános megostromlása eléggé mutatják, hogy mennyire nehezedik a nemzet haladása az akarat-erő és önbizalom hiánya, az élet feladásának léha fel-fogása. Hajdanta csak így

szólt a példabeszéd: „Munka nem szégyen“, ma az idők járása megkomolyodott, ma azt mondja az intő szó: „A munka kötelesség!“

A hirdetési bélyeg eltörlése. A Reichsrath mai megnyitó ülésén az új osztrák kormány benyújtotta a hirdetési bélyeg eltörléséről szóló törvényjavaslatot s most már mi sem gátolhatja annak a mozgalomnak sikeres eredményét, amelyet a Magyar Ujságkiadók Szövetsége a hirdetési bélyeg megszüntetése érdekében indított. Az ujságkiadók szövetségének emlékirata meggyőzően mutatta ki, hogy az elavult régi osztrák patens alapján szedett hirdetési bélyeggel magunk bénítjuk meg a fejlődésnek oly faktorát, amely nagy sikerrel járulhatna ahhoz, hogy amugy is nehéz viszonyokkal küzdő iparunk és kereskedelmünk kedvezőbbre forduljon. Az a jövedelem, amely a hirdetési bélyeg címén az állami pénztárba foly, oly jelentéktelen, hogy megközelítően sincs arányban azzal a nagy haszonnal, amely megszüntetéséből az iparra és kereskedelemre hárulna, mert a hirdetési bélyeg igen lényegesen megakasztja az ipari és kereskedelmi produktumok propagálását, s másrészt rendkívül megrágitja a kis ember hirdetését. Az emlékiratot a pénzügyminiszter igen kegyesen fogadta, a kereskedelmi miniszter hatékonyan támogatta, sőt mind a két helyen alaposan foglalkoztak már a hirdetési bélyeg eltörlésének ügyével, úgy hogy az erre vonatkozó törvényjavaslat már készen is van a pénzügyminiszteriumban és benyújtása, mint biztos forrásból tudjuk, csak azért késített, mert a pénzügyminiszter összefüggésbe hozta azt az osztrák hirdetési bélyeg eltörlésével. A mostani magyar kormány, amely több nagyszabású középítkezés fogantatásával megmutatta, hogy nagy áldozatok árán is segíteni akar a megcsappant magánvállalkozáson és komolyan óhajtja tengődő kereskedelmi és ipari forgalmunknak fellendülését, bizonyára most már elérkezettnek látja az időt a hirdetési bélyeg eltörlésére és mihamarabb benyújtja az erre vonatkozó törvényjavaslatot. Hamar meg fog győződni róla, hogy a hirdetési bélyeg eltörlésével oly tényezőt teremtett nem-

zetgazdasági viszonyaink emelkedésének, amely rendkívül üdvös hatását igen gyorsan fogja éreztetni.

Városi közgyűlés.

Nagybecskerek, október 19.

Nagybecskerek r. t. város képviselőtestülete 1899. évi október hó 23-án d. u. 3 órakor tartja rendes havi közgyűlését a következő tárgysorozattal:

1. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszterium leirata a helybeli közs. iparos- és kereskedő-tanonciskolák államosítása tárgyában.
2. A Lauka-jubileum bizottság előfizetési felhívása.
3. A polgármester hivatalos előterjesztése a közdülő-utak helyreállítása tárgyában.
4. A városi tanács véleményes javaslata a Ferenc József-téren felállítatni szándékolt váróterem tárgyában.
5. A vár. tanács bemutatja a módosított köztisztviselési szabályrendeletet.
6. A vár. tanács bemutatja a magánfelek részére kiállítandó bizonyítványok után szedett díjakról szóló szabályrendeletet.
7. Hivatalos előterjesztés a kataszteri térképek beszerzése tárgyában.
8. Hivatalos jelentés a f. évi szeptember hó 16-án tartott pénztári rovincsolás eredményéről.
9. Hivatalos jelentés a köztemető örével kötött szerződés tárgyában.
10. Hivatalos jelentés a városi villamű első félévi üzleti eredményéről.
11. Hivatalos előterjesztés az árammérők és transzformátorok után járó tartozás kiegyenlítése tárgyában.
12. Hivatalos előterjesztés a tukosévi hid javítása után járó hozzájárulási összeg kiutalványozása tárgyában.
13. Hivatalos előterjesztés a népiskolai épületben lévő egyik bolthelyiség bérbeadása tárgyában.
14. Hivatalos előterjesztés a Rezső-laktanya kocsiszínének helyreállítása tárgyában.
15. Hivatalos előterjesztés a mélykutak tárgyában.
16. Hivatalos előterjesztés a katonai barakkok után letett bánatpénzek kiutalványozása tárgyában.
17. Hivatalos előterjesztés az iparos-tanonciskolánál visszatartott tiszteltdíj kiutalványozása tárgyában.

A „TORONTÁL“ tárcája.

Marcelle.

Laroche Marcellről az egész színészakadémia tudta, hogy bizony kár azért a sok elpocsékolott időért; ő belőle színész sohasem lesz. Valamennyi tanár szinte gyűlölte ezt a kócos leányt, kinek széke froufrouja szeméig csapódott, ki leckéit sohasem tudta, a legegyszerűbb verset képtelen volt elszavalni, aki csinyt csinyre követett el és akinek nem imponált volna senki.

Marcelle pedig eljárt a próbákra készületlenül, a próbák alatt valóságos teher volt mindenkiére. Szerepét sohasem tudta, a sugó után is képtelen volt beszélni és vagy szüntelenül sutogott, hová pathos kellett, avagy vak dühvel szavalt, amikor közömbös hanglegjtés ép jó lett volna.

Minden év végén magától érthető eredményként várták, hogy Marcelle kisasszonyt szépen kiteszik az akadémiából, de mindenki szeme láttára az igazgató pártját fogta és így Marcelle tovább is megmaradt színésznővédeknek.

Az igazgató aztán az egész rákövetkező esztendőn keservesen lakott elnézéseért, mert alig mult el nap, hogy Marcelleről ne érkeztek volna a különbnél-különb őriási panaszkok. Az igazgató ilyenkor maga elé hívatta a leányt, de mikor az ránézett különös szemével, melyekre úgy istenigazában — soha senki sem tudta volna megmondani szürkék-e,

vagy feketék, vagy éppen kékek, ez az ember, ki annyi sok kicsiny és nagy művészt látott maga körül, ettől a szempártól megdöbbsent.

S ilyenkor Marcelle szidás helyett néhány jó tanácsal gazdagabban tért vissza és folytathatta ott, a hol elhagyta.

Lassan aztán a tanárok belátták, hogy ezt a kis vadmacskát az igazgató ismeretlen okokból pártolja és nem törődtek többé vele, akármit vitt is véghez, legfeljebb azzal bosszulták meg magukat, hogy szerepkiosztásnál neki adták a legsilányabbakat, a mit Marcelle kisasszony viszont azzal torolt vissza, hogy azokból soha egy szót se tanult be.

Igy aztán eljött az utolsó év is. Mikor már kiszabadult ez a sok kalitkába zárt madár, és beleröpült az illatos szabad légbe, ki az életbe, telve a sok aranyos, boldog, pazar szép reményvel.

De Marcelle igen közönyösen nézett a vizsga elé mely pedig már ott folyt le a nagy közönség szeme láttára és végtelen meglepetve nézett fel, mikor az igazgató másnap magához hívatta.

Biztosan megint árulkodtak rá. Vajjon mit akarnak tőle ismét?

Megtudta.

Az igazgatónál még volt valaki, aki messze messze földről jött művésznőt keresni színpadja számára és aki annyi jeles tehetségű és kitűnően képzett kisasszony közül a színi akadémia legrosszabb növendékét kereste ki magának.

S Laroche Marcellt nem lepte meg ez sem. Nyugodtan hallgatta végig a direktor ajánlatát,

ki szerződés céljából meghívta vendégszeplésre.

„Nina“ szerepét választották Sardou remek vigjátékából, mint amelyik legjobban illik Marcelle egyéniségéhez.

Macelle hátrasimitotta kusza haját, se nem hálálkodott, se nem ujongott túlaradt örömtől, hanem egyszerűen kezet fogott a két férfival, nyugodtam mondta:

— Mához egy hétre elvárhat direktor ur. Igérem, nem fog szégyent vallani velem!

Marcelle ez egyszer megtartotta szavát, Pontosan érkezett és úgy fáradtan ment az igazgatóhoz. Ez örömmel fogadta, elébe sietett és úgy mondta szívélyesen:

— Hozta Isten, „Nina“ kisasszony!

A leány megállt:

— Bocsánat igazgató ur — mondá — eljöttem, de csak kijelenteni, hogy én „Nina“ szerepét el nem játszom.

Az igazgató felkiáltott:

— Az Istenért, mi jut eszébe? az egész város, a sajtó várja felléptét, nem blamirozhatom magam, szóval játszania kell!

— Sajnálom, felelt a színésznő, de én „Ninát“ el nem játszom.

Az igazgató türelmetlenül dobantott.

— Hát mit akar játszani? Nem bánom én, ha más választ is, a fő az, hogy egyáltalán fellépjen.

A leány közel lépett a direktorhoz, aztán ránézett az ő különös tekintetével, mely az akadémia igazgatóját minden panaszszal szemben sikette varázsolta és úgy mondta halkán:

A hivatalos melléklet 217. számával.

18. Hivatalos jelentés, melylyel a legtöbb adót fizetők névjegyzéke bemutatottatik.

19. Hivatalos jelentés a folyó évben teljesített kövezési munkálatok kereseti összegének kiutalványozása tárgyában.

20. Meggyessy Lajos pénztári ellenőr nyugdíjaztatása iránti kérvénye.

21. Bäcker József városi rendőr kérvénye segély iránt.

Es a netalán még beérkező tárgyak.

HIREK.

Tájékoztató.

Október 22. Zenekedvelők egyletének közgy.
Október 29. Oszi löverseny Nagybecskereken.
November 5. Vörös kereszt bál.
November 12. Állatdíjazás Nagybecskereken.
November 20. Közig. bizottság.
A gőzfürdő minden nap reggeli 6 órától délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére kedden és pénteken d. u. 5 1/2 óráig; ugyanazon napokon 6-tól 8-ig este urak részére is. A kádfürdő egész nap este 7 1/2 óráig nyitva marad.

— **A vörös kereszt-egylet bálja.** Említettük annak idején, hogy a vörös kereszt-egylet torontáli választmánya elhatározta, hogy e hó 29-én a kaszinóban jótékony célú bált rendez. A rendező-bizottság ezt a napot azért választotta, mivel azt hitte, hogy Ferenc Ferdinánd főherceg ekkor már itt lesz Torontálban. Miután azonban, mint tegnap jelentettük, ő Fensége csak november 2-án vagy 3-án jön le, a rendező-bizottság tegnapi értekezletében elhatározta, hogy a bált november 5-ére halasztják, amikor a főherceg már itt lesz s így előreláthatólag megtiszteli a bált magas látogatásával. A rendezőség egyszersmind kimondta azt is, hogy a bált nem a kaszinó termeiben, hanem a vármegyeháza dísztermében tartják meg. Ezt a változást a közönség annál szívesebben fogja tudomásul venni, mivel így a nem bálozó közönségnek is lesz alkalma a fényes közönségekben gyönyörködni, minthogy a vármegyeház termének van karzatja, ellenben a kaszinóéknak nincs.

— **Megszűnt szerb lap.** A Nagyikindán megjelenő „Srbadija“ című ellenzéki szerb lap megszűnt. A lap főmunkatársa Koszovác Mátá radikális érzelmű melenczei szerb tanító volt.

— **Oszi löverseny.** A versenyintézőség a következők közöttélekre kéri fel lapunkat: Tekintettel azon körülményre, hogy a megyebeli birtokosok részéről az ez évi október hó 29-én lefutandó távügető verseny iránt semmi érdeklődés sem tapasztalható, míg idegen vármegyéből több tudakozódás érkezett, az intézőség a versenyek érdekében jónak látta a távügető verseny proposícióját akként módosítani, hogy minden korlátozás nélkül országos nyílt távügető versenyt rendez.

— **Gretchent akarom játszani!** Nem gondolt egyebet, mint azt, hogy megbolondult.

Az igazgató ijedten nézett a leányra. Aztán száraz, rideg hangon mondá:

— Figyelmeztetem kegyedet, hogy sok a dolgom és nincs időm tréfálni. Hallottam ugyan, hogy szeszélyes, makrancos, de ami sok, az sok. Marcelle csak ismételte konok daccal:

Gretchent akarom játszani!

— Csakhogy erre az igazgató dühös lett.

— Hisz ön lázban beszél, — kiabálta, nem elég, hogy egyáltalában felléptem, még annyi teketóriát csinál. Tudja-e kérem, hogy az akadémia legrosszabb növendéke volt és most Gretchent akarja játszani? Hallatlan!

Az igazgató elhallgatott. Ettől a hangtól meghátrált már sok fényes zseni, de ez a kis leány nem rémült meg, nem is felel, csak nézi, nézi — oh a szemei szépek — és mert nem szól semmit, neki kell folytatni, de most már nem dühösen — kérve, csitítva:

— Nézzé gyermekem, Nina szerepe hálás. Temperamentum kell hozzá és ezt önben feltalálni véltem én és párisi direktora is. Ez meg van a rossz kalkulások dacára. Azért ebben a szerepben ön sikert fog aratni. Gretchen szerepében kipiszszegik. Ehhez nem elég a temperamentum, ehhez művészet kell és tudás, sok, sok tudás, ki fogják piszszegni. Ön nem tudja mi ez? de én mondhatom önnek, hogy kellemetlen, szörnyen kellemetlen egy valami.

Laroche Marcelle egészen közel ment a direktorhoz és úgy mondta, de most behelgő, lágy, esdeklő hangon:

— Esedezem adja nekem Gretchen szere-

— **A szegények temetője.** Nagy Becskerek városi közönsége az Aradácra vezető közút mellett egy 4 holdnyi kiterjedésű köztemetőt létesített, mely a közhasználatnak átengedtetett. Erről azzal értesíti a város polgármestere mindazokat, kiket érdekel, hogy a köztemetőbe mindenki vallás- és felekezeti különbség nélkül eltemethető annélkül, hogy a helyért fizetni kellene s hogy a temetőnek öre Tillinger Mihály (a róm. katolikus temető öre), ki a sírhelyeket kijelöli, a sírokat pedig kívánatra a következő árak mellett megásni köteles:

a) A kórházból temetett holttest után a kórháztól	50 kr.
b) Magánfelektől, egy éven aluli gyermek után	50 kr.
c) Magánfelektől 5 éven aluli gyermek után	70 kr.
d) Magánfelektől 12 éven aluli gyermek után	80 kr.
e) Felnőttek után	1 frt —

— **Wolafka Nándor jubileuma.** Wolafka Nándor debreczeni prépost-kanonok és c. püspök felszentelésének negyedszázados évfordulóján a debreczeni katolikus hitközség tagjai tegnap szép ünnepet ültek. Wolafka reggel a Szent-Anna-templomban nagy misét mondott, — ezzel kezdődött az ünnep. Este folytatták azzal, hogy a hívek fátylasmennettel vonultak a szeretett főpásztor ablakai alá. Több százan mentek a Szent-Anna-utcai plébánia elé, hol Tóth László mondott beszédet, megemlékezvén a hívőknek szeretetéről és ragaszkodásáról. Wolafka meghatottan köszöntö meg híveinek az iránta tanúsított ragaszkodást s megígérte, ezentul is csak arra fog törekedni, hogy kötelességének fokozott mértékben eleget tehessen.

— **Az országos hírlapkiadó egyesület** Budapesten október hó 29-én tartja első rendes évi közgyűlését, melyre most küldi szét a központi elnökség a meghívókat.

— **Itt a gesztenye szezon.** Ritka szép október hónapunk van nekünk az idén, a nap gyakorta mosolyog reánk aranyos fényével, a vénasszonyok nyara formálisan kacérkodik velünk, a hervadást napsugárral és másodvirágzással kendőzi, a déli órákban akár elhíhetnők még, hogy a cseresznye-érés évadján vagyunk csak, de ebből az álomból hamarosan fel kell ébrednünk, ha végük meggyünk a városban és meglátjuk a gesztenyestütköt, kik naphosszat igazítják a parázs fölött piruló gesztenyéjüket. Bizony jó, izletes csemege is az a maroni, de teljes élvezéséhez mégis csak téli hangulat szükséges, ma még inkább szőlőt eszünk, hanem ha zimankós hideg váltja fel a napfényes derűt és vastag bunda fogja kínálni melegét a didergő embereknek, akkor virrad fel csak igazán a gesztenye hajuala!

pét. Ha belebukom, az én veszem. Hisz önnek nem lehet kára, ellenkezőleg: talán még teltebb lesz a ház. Látni akarják azt a vakmerő színésznőt, ki az „Agglegények“ helyett „Faustot“ hozta a színpadra. Oh ön nem vesz semmit és én — mindent nyerhetek. Ugye igen, igen? Eljátszhatom Gretchent?

Az igazgató nagyon behatóan vizsgálta a falra festett freskókat és csak aztán mondta félíg boszusan, félíg nevetve:

— Isten neki, ám lássa, ön bánja meg!

— Köszönöm, felelt a leány, egyszerűen.

Másnap aztán a francia író műve helyett a német szellemóriás remekét hirdették a lapok. Az egész színház zsufolásig megtelt és a közönség mohón leste az előadást, kegyetlen örömmel készült rá, hogy összezuz egy merész leányt.

A sajtó végtelen kíváncsian nézett a színésznő első debutja elé, ki növendék korában szobacicusokat játszott és most a nő legigazabb nagy tragédiáját akarja eljátszani.

A páholyokban pedig párisi alakok foglaltak helyet. Laroche Marcelle néhány tanára, kik eljöttek végig nézni, hogyan bukik el az, kit az akadémiaiban egy oltalmazó kéz mindig megmentett és az igazgató, ki eljött, hogy itt legyen közel ennél a botor gyermeknél. S mind azt várta, leste, mikor lép ki kőszá fejével, egy veszni induló vakmerő teremtes.

Várták, de nem jött ki. Akit a színpadon láttak, az egy tiszta tekintetű, aranyhajú, édes leány. — Gretchen, mint a költő képzelte álomban ezt az ártatlan, szépséges szép szőke leányt, ki a nő minden boldogságát, minden

— **Mezőgazdasági és ipari szövetség.** Egy, az 1875. évi XXXVII. t.-c. szerint alapítandó, az egész Délvidék gazda és iparos köreinek érdekeit szolgáló, mezőgazdasági, ipari és kiviteli szövetségnek megalapítása céljából, Temesvár szabad királyi város székhelyének tanács-termében f. hó 22-én délelőtti 11 órakor értekezletet tartanak.

— **Uj lap Csanádmegyében.** November 26-án új hírlap indul meg Makón, Csanádmegye székhelyén. „Csanádi Lapok“ a címe és hatenkint háromszor jelenik meg Barna Sándor és Tarnay Ivor szerkesztésében. Az új lap a szabadelvű politika mellett harcol úgy az országos, mint a megyei ügyekben.

— **Öngyilkos főhadnagy.** A Karánsebesen állomásozó 43. gy.-ezred második századának parancsnoka, Ruzicska Károly főhadnagy az éjjeli forgópisztolyal kioltotta életét. Allitóltag adóságai kergették a halálba a harminc éves főhadnagyot.

— **Nagybecskereki tolvajkrónika.** Nem kevesebb, mint 9 rendbeli lopást követett el Nagybecskereken Gilezán Demeter Timotei sz. t. jános sz. származású napszámos, ki állandóan itt csavargott a városban. Két esetben segítségére volt Antal András adai származású 17 éves suhanc is. A meglóptak: Werth József, Hirtenstein Hermann, Buttel János, Holländer Ede, Reiner Henrik, dr. Guttmann Jakob, Milovanov Milán, Deutsch Zsigmond és Tyirity Szócsa. A 85 frt értékű tárgyakat mind megtalálták Mankov Milán lakásán (Erdélyán Zsiva-féle tanyán). Markov nagybecskereki lakos szállásadó pedig a lopott holmiból lopott egy éjjeli órát és több más tárgyat. Felemlítésre érdemes, hogy a lopások f. évi október 3—11. közt éjjel 9—11 óra közt történtek nyitott és zárt ajtók mögött. Az előzmények a következők: Folyó évi október 12-én dr. Guttmann bejelentette a rendőrségen, hogy valaki bemászott a kamarájába az ablakon keresztül s elloptott 5 pár cipőt, nagyobb mennyiségű szappant, egy süveg cukort, finom cukorral teli cukortartót és 5 kgr. szőlőt. Gyanúja az elbocsájtott örré irányult, de ezt később visszavonta, mikor is egy volt eselédje szeretőjére vonatkozó terhelő adatokat szolgáltatott a rendőrség kezeibe azzal, hogy a legény többször járt a házához, tehát ismeri a viszonyokat és különben is gyanus magaviseletűnek látszott. Ez Gilezán Demeter Timotei, kit a városban nem lehetett feltalálni, azért a nyomozás elrendeltetett, sőt a rendőrkapitányság már át is akart írni Szent János községhez Gilezán holtartózkodása végett. F. hó 17-én azonban Hoffmann órásnál Markov Péra nagybecskereki lakos egy éjjeli ébresztő órát akart eladni, mely Deutsch Zsigmond istállójából származik. Ezen óra aztán nyomra vezetett. A rendőrség Markov Pérától megtudta, hogy az órát a fiától vette 10 kr-ért, a fia pedig az Erdélyán Zsiva tulajdonát képező tanyán lakik. Egy őrmester és rendőr a helyszínére ment, a hol ráakadtak Gilezánra, a ki a legnagyobb szabadság és biztonság tudatában pipázott, tudván, hogy Nagybecskereken nincsen bejelentőhivatal, hát semmi baja sem lehet. A házmotózási alkalmával igen

kárhozatát képviseli, ki a nő minden rejtett titkát kitarja az ijedt lélek előtt; ki ártatlan és szent és mégis bűnös, oly nagyon bűnös. A leány, aki tűr, szenved, mit csak nőre szánt az örök irgalmu Isten és kinek története az emberi üdv, az emberi kín, a szenvedély, a kétségbeesés, a kárhozat és üdvözülés minden skáláján végig rezdül.

S mikor a függöny legördül és a leány ott állt epekedő szemével, elboritva virággal a tomboló, ujongó közönség előtt, ismét Laroche Marcelle lett belőle, ki fitytet hány mindenkinek, csinyt-csinyre követ el és akinek nem imponált soha senki és aki ahelyett, hogy mélyen meghajolna, mélyen, hálásan le a földig, — gunyos fejbőlintással üdvözli a páholyban ülő párisi ismerősöket.

De a kulisszák mögött végtelen alázattal hajítja fejét egy ráncos képű ur előtt s midőn először tapadnak ezek a dacos ajkak idegen kézre, meghatottan, félénken suttozja:

— Edes jó igazgató ur, megvan elégedve legrosszabb növendékével?

A párisi színiakadémia érdemekben megöszült direktora fatális helyzetben van. Egy áruló könyvesep minden áron le akar peregni arcán, pedig azt Marcellenek látni nem szabad. Azért odavonja ezt a kis fejet szívére és úgy mondja:

— Gonosz leány! Igy komédiázni egy egész akadémiaival. No de én mindig éreztem, hogy a kis Marcellel művésznő lesz, volt valami a szemében, de hogy már is az . . . azt . . . azt igazán még én sem hittem.

Satarella.

sok és különböző tárgyra akadtak. Így aztán kiderült az egész dolog. A két idegen származású tettet, miután szokásuktól lehet tartani, be fogják kisérni az ügyészséghez.

— **Uj menetrend.** Mint értesülünk, a torontái helyi érdekű vasut vonalain f. évi november hó 1-jével új menetrend fog életbe lépni, melyre nézve a közelebbi adatokat lapunk legközelebbi számában fogjuk ismertetni.

— **Lakodalmak és keresztelők egyszerűen.** Folyó hó 16-án Kis Dárdán — miként tudósítunk írja — egy boldog fiatal pár készült az esküvőre, a vőfény felbokrétázva, a nyoszolyó leány pedig virággal a keblén, koszoru a fején, egy násznép nagy örömmel jelentek meg, hogy elkísérjék az új párt a templomba, hol majd a házassági eskü szent kötelékével összeköttesse. Harsogott a jó kedv s minden szem a szerencsés vőlegény és menyasszony felé fordult, egyszerűen azonban csodálkozva tapasztalták, hogy a gólya vidám kelepelése nem lakodalmi, hanem keresztelési ünnepre szólítja s hívja össze a boldog új pár barátait s tisztelőit, igen, az égi áldás még az esküvő előtt leszállt az új párra, egészséges szép gyermek képében. A vendégek ennek öröme szétoszlottak és ismét talán nagyobb örömmel fognak megjelenni a második lakodalmi ünnepen.

— **Tilos a mellékjövedelem.** Szigorú rendeletet bocsátott ki a kereskedelmi miniszter. Esetekre hivatkozik, hogy a betegsegélyző pénztárnál az azok felügyeletére és ellenőrzésére köteles hatósági tisztviselők díjazásokat, sőt póthivatalokat is fogadnak el. Ez tilos lesz ezentúl feyelmű elcsapatás terhe mellett. Rendeli, hogy a ki most tisztviselő létere ilyen alkalmazásban van valahol a betegsegélyző pénztárnál, annak le kell mondani. Hasonló tekintetek alá esnek az iparhatósági közegek közül kirendelt biztosok az ipartestületekkel szemben.

— **Kihalászott holttest.** Szerb-Keresztúrról jelentik, hogy minap a község határában a Tiszából a halászkok egy 40—45 évesnek látszó női hullát halásztak ki. A hulla kiletét, mely mintegy tíz nap óta lehetett a vízben, nem lehetett felismerni. A hullán külérőszak nyomai láthatók nem voltak. Ruhája után ítélve a nő a jobb társasághoz tartozhatott.

Színház és művészet.

— **A mikádó.** Vagy nyolc évig pihentették a nálunk járt színházgatók Sullivan e legtehetősebb művét. Hogy nem volt hálátlan feladat felújítani, mutatja a tegnapi telt ház, ambátor szívesen elismerjük, hogy a közönség egy nagy része nemcsak az operette, de Szilágyi Dezső kedvéért jött el, ki a becskeréki közönségnek egy évtized óta kedvence. Az előadás a legjobbak közé tartozott. B. Csik Irén pompásan festett a trikóban s igen szépen énekelt, de azért nem titkoljuk, hogy Nanki Poo áriáit szívesebben hallottuk volna egy tenoristától. Nem mintha Csik Irén felfogása vagy tegnapi éneke ellen bármilyen kifogásunk volna, de azért, mert ezt a szerepet a szerző tenornak írta. Ha egyébbel nem tudnók ezt a felfogást támogatni, minden muzsikális embert arra kérünk, hogy ebben a kiadásban (3 női, egy férfihang) hallgassa meg a Madrigal-quartettet, akkor igazat fog nekünk adni, hogy a szoprán, alt és basszus mellé a tenor és nem még egy szoprán kell. No de a közönség legnagyobb részének egyszerűen három primadonna kell, — ne beszéljünk hát tovább efféle zenei nyencségekről.

Forrai Ferike élénk és kedves Junci volt, míg Lányi Edit hősi elhatározással vállalkozott egy csunya, kikoszorózott nő ábrázolására. Annál nagyobb sikert ért el Kadisha szép áriáival s bájos táncával s ezt a sikert még a második felvonásban bekövetkezett „malőr” sem tudta elrontani. A kisasszony ugyanis elcsuszott a sima vásznon s a nézők és saját meglepetésére egyszerűen csak a földön ült. Baja azonban nem történt. Kitűnő estéje volt Szilágyinak, ki Koko kitűnő alakításáért s néhány talpraesett improvizációért ismételt tapsokban részesült. Tisztelői és barátai virágnál maradandóbb jutalomjáték-adományban részesítették. Hunyady méltóságos mikádó volt, gyönyörű belépő áriáját zajosan megtapsolták. A többi szerepekben Bog-

nár, Bérczi, Révész Giza, B. Horváth Irma jeleskedtek. Enek és zenekar kitűnők voltak, a szép kiállítás, a pompás csoportok és a szabatosan betanított táncok egyhangú dicséretet keltettek.

— **Gyulai Pál lemondása.** A Kisfaludy Társaság tegnap délután ülést tartott, melynek egyedüli tárgyát Gyulai Pál elnöknek lemondása képezte. A lemondó levél felolvasása után az előre megállapított terv szerint Berzeviczy Albert szólalt fel, méltatva a távozó elnök érdemeit. Utána Bartók Lajos beszélt hasonló értelemben. A lemondás tudomásul vétele után Beöthy Zsolt indítványára elhatározta a társaság, hogy jegyzőkönyvileg ad kifejezést a távozó elnök iránt érzett hálájának s az erről szóló jegyzőkönyvi kivonatot küldöttéleg nyújtják át Gyulának.

— **Művész-egylet Temesvárott.** Legközelebb a temesvári intelligencia is művész-egyletet fog alakítani, hogy emelje az érzéket a képzőművészet modern termékei iránt és időleges képzőművészeti rendezésével előmozdítsa a magyar művészek termékeinek kelendőségét. E művész-egyletek szervezője, Hock János orsz. képvis. tegnap az „Otthon” budapesti írói klubban tárgyalt az ügyben társadalmunk egyik kitűnőségével s kijelentette, hogy legközelebb Temesvárra megy és előadást tart a művészet fejlesztéséről, a minék kapcsán a temesvári művész-egylet megalkatható lenne. A képzőművészeket a Hock János orsz. képviselő elnöke alatt álló „Nemzeti Szalon” rendezi.

— **Vlád Gizella esküvője.** Vlád Gizella, azidőtől még a Magyar Színház tagja, válópört indított férje, Deák Péter ellen. Miután a tábla is, a Kuria is kimondta a válást engesztelhetetlen gyűlölség miatt, Vlád Gizella tegnap örök hűséget esküdött dr. Berger Vilmos orvosnak. Tanuk gyanánt Pázmány Dénes és Dollinger Gyula egyetemi tanár szerepeltek. Vlád Gizella egyelőre visszavonul a színpadtól.

TÁVIRATOK.

A Reichsrathból.

Budapest, okt. 20. (A „Torontál” ered. táv.) Az osztrák képviselőház első alelnökévé 32 szótöbbséggel Pientak Leonhard, a szlávok jelöltjét választották meg Grabe német jelölt ellenében.

Schneider ezredes halála.

Budapest, okt. 20. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből jelentik, hogy Schneider ezredes, volt párisi attaché, ki jelentékeny szerepet játszott a Dreyfus-ügyben, ma reggel agylágyulásban meghalt.

Szenzációk a trón körül.

Budapest, okt. 20. (A „Torontál” ered. távirata.) A trónörökös és özvegy trónörökös nő házassági terve még mindig aktuális szenzáció. A londoni „Daily Chronicle” szerint a király határozottan megtagadta Ferenc Ferdinánd trónörökös házasságát Chotek grófnővel. Sokkal jobban áll a trónörökös nő házassági ügye. Bécsből sürgönyzik, hogy a laxenburg kastélyban szorgos csomagolás folyik: szállítják Stefánia kepengéjét. A hatalmas ládákat a vőlegény: Lónyay Elemér gróf magyarországi birtokára viszik. Az esküvő napja is véglegesen meg van határozva már: november 22-én lesz Londonban.

Porzolt Kálmán öngyilkossági kísérlete.

Budapest, október 20. (A „Torontál” eredeti távirata.) A Reggeli Ujság írja: Napok óta rebesgetik és viszont cáfolják, hogy Porzolt Kálmán, a Népszínház igazgatója egészségi okokból hosszabb szabadságra megy, ami műnyelven annyit tesz, hogy meg fog válni állásától. Az éjjel ugyanezekről a titkos helyekről pozitív formában egy szenzációs hír került a nyilvánosság katlanjába: a szerkesztőségekbe, hogy Porzolt Kálmán igazgató egy színésznő lakásán öngyilkossági kísérletet követett el. Ezért volt beteg s innen van, hogy meg fog válni

állásától. Az öngyilkossági kísérletet Porzolt Gazsi Mariska József-köruti lakásán követte el egy törrel. Egy szerep befejezése miatt időzött a színésznőnél, mikor hirtelen idegroham jött rá s fájdalomnak hatása alatt felkapta az asztalon heverő törőt és mellébe dőfte. Sérülése azonban nem volt súlyos és Porzolt a saját lábán ment el egy orvos ismerőséhez, aki a sebet bekötözte. Az igazgató nyolc napig maradt lakásán s tegnap már annyira jobban volt, hogy rövid időre a Népszínházban is megjelenhetett.

Krivány apósa szabadlábon.

Budapest, október 20. (A „Torontál” eredeti távirata.) Aradról távirják, hogy Krivány apóst, Purmann Károly baranyabácsi ny. jegyzőt a kir. tábla tegnap szabadlábra helyezte.

Véres zavargások Csehországban.

Budapest, okt. 20. (A „Torontál” eredeti távirata.) Prágából jelentik: A csehek elkeseredése a nyelvrendeletek visszavonása miatt egyre fokozódott mérvben nyilvánul. Tegnap három helyen is történtek olyan mérvű zavargások, melyek végül a katonaság és polgárság között véres összeütközésre vezettek. Prerauban a zavargók bevették a németek és zsidók ablakait. A csendőrség közbelépett ugyan, de miután nem tudta a rendet helyreállítani, kénytelen volt katonaságot requirálni. A katonaság a tüntetők közé lőtt. Az összeütközés alkalmával 33-an sebesültek meg, köztük többen súlyosan. Hasonló véres összeütközések voltak Jaromírban és Godingben. A prágai Landesgerichtsrath elnöke átiratot intézett az összes alantás bíróságok elnökéhez, melyben meghagyja, hogy a bíróságok belső ügykezelési nyelve ismét német lesz.

Háboru Délafrikában.

Budapest, okt. 20. (A „Torontál” ered. távirata.) Londonból jelentik: Fokvárosban hire jár, hogy mialatt a búrok Mafekinget megtámadták, a város védelmére lerakott bombák felrobbantak, mi közben állítólag 1500 búr elpusztult.

Budapest, okt. 20. (A „Torontál” eredeti távirata.) Grahamestownból érkező menekülők jelentik, hogy hétfőn este egy vonat 300 búr sebesültet hozott Johannesburgba.

Budapest, okt. 20. (A „Torontál” eredeti táv.) Megbízható hírek szerint a búrok levegőbe röpítették egy hidat Tourten Streamis mellett, azonkívül ez a sors érte a modder-river hidját is.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1899. október 20.

A készárutüzlet hivatalos árjegyzései:

B u z a	kilo	100 kilogr. ára		kilo	100 kilogr. ára		
		frtől	frtíg		frtől	frtíg	
Bánsági	6	76	8.10	8.15	80	8.45	8.50
Tiszavidéki	„	76	8.10	8.20	80	8.50	8.55
Pestvidéki	„	76	8.10	8.20	80	8.45	8.50
Bácskai	„	76	8.35	8.40	80	0.	0.
Rozs	uj	elsőrendű		70—72		6.55	6.65
„	„	másodrendű		—		6.40	6.50
Árpa	„	takarmány		60—62		6.	6.20
„	„	égetni való		62—64		5.70	5.90
„	„	sörfőzésre való		64—66		6.60	7.
Zab	„	—		39—41		5.35	5.45
Tengeri	6	bánsági		—		5.10	5.30
„	„	másnemű		—		0.	0.

Határidő-üzlet.

Budapest, okt. 20. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) Buzában a kínálat jó, vételkedv mérsékelt. Az árak 5 krral olcsóbbak. Felmondott 7000 mm. buza, 2500 mm. rozs. Kötetett:

Buza októberre	8.15—8.16
Buza 1900 áprilisra	8.57—8.58
Rozs októberre	6.50—6.51
Rozs áprilisra	6.91—6.92
Zab októberre	5.36—5.37
Tengeri 1900 májusra	5.13—5.14

VASUT-ÜGYEK.

32907. szám. I. Magyar királyi államvasutak.
Bpest balparti üzletvezetőség.

Pályázati hirdetmény.

A vonalainkon 1900. évben, esetleg a következő 1901. és 1902. évben szükségrendő különféle pályafentartási fák szállítását biztosítani óhajtván, azok szállítására nyilvános pályázatot hirdetünk.

Az ajánlatok folyó évi november hó 10-éig az üzletvezetőségünkönél (Teréz-körút 62. sz. I. em. 5.), a bántpénz pedig ugyanott a gyűjtő pénztárnál folyó évi november hó 9-éig teendő le.

A részletes pályázati feltételek, nemkülönben a megközelítőleg szükséges mennyiségekről szerkesztett jegyzékek s ajánlati űrlapok, általános osztályunkban (Teréz-körút 62. sz. I. em. 8. sz. alatt), valamint az összes kereskedelmi és iparkamaráknál megtekinthetők s ugyanott megszereshetők.

Budapest, 1899. október havában.

Az üzletvezetőség.
(Utánnomás nem díjazatik.)

613.581.99. számhoz. Magy. kir. államvasutak.

Pályázati hirdetmény.

Az alulírott igazgatóság a magy. kir. államvasutak részére a jövő 1900. évben, illetőleg 1902. év végéig a távirdai papir szalagból felmerülő tényleges szükségletnek szállítását biztosítani kívánván, erre ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A kiírás tárgyát képező cikket előtűntető jegyzék, mely egyszersmind ajánlati mintánál szolgál, valamint a szállításokra vonatkozó részletes módok, valamennyi hazai kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthetők és a magy. kir. államvasutak igazgatósága anyag és leltár beszerzési (A. V.) szakosztályánál (Budapest, Andrassy-ut 73. szám II. emelet 13. ajtó szám) kapható.

A szabályszerűen kiállított ívekint egy koronás magy. kir. okmánybéllyel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb folyó évi október hó 31-én déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak anyag és leltár beszerzési szakosztályánál benyújtandók, vagy postán oda küldendők és a boríték ezen külcimmal látandó el. „Ajánlat 136.581/99. számhoz.”

Ugyanezen időpontig átadandók ugyanott a kötelező minőségű minták is.

Bántpénz gyanánt az ajánlt anyag értékének 5% legkésőbb folyó évi október hó 30-ikán déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak budapesti főpénztáránál leteendő.

Később benyújtott ajánlatok, valamint olyanok, melyek nem pontosan és a részletes módok betartása mellett állíthatnak ki, végre azok, melyek után nem tétetett le az előírt bántpénz, nem vétetnek figyelembe.

Budapest, 1899. évi szeptember havában.

Az igazgatóság.
(Utánnomás nem díjazatik.)

147156/99. A. V. számhoz. M. kir. államvasutak.

Pályázati hirdetmény.

A magyar kir. államvasutak igazgatósága a jövő 1900. évi január hó 1-től december hó 31-ig szükséges mintegy 300 q. tisztított kender és 650 q. gyapotfonal szállítását biztosítani óhajtván, ez iránt nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlatok legkésőbb f. évi november hó 4-ik napjának déli 12 órájáig terjesztendők be, a bántpénz pedig folyó évi november hó 3-án déli 12 óráig teendő le.

A pályázatra vonatkozó részletes módok leírását tartalmazó „pályázati felhívás”, mely az ajánlattevő aláírásával ellátva az ajánlathoz csatolandó, a magy. kir. államvasutak anyag és leltár beszerzési szakosztályánál (Budapest, Andrassy-ut 73. sz.) kapható, a hazai kereskedelmi iparkamaráknál és az üzletvezetőségeknél pedig megtekinthető. Ezen pályázati felhívás kívánságra postán is megküldetik.

A különleges szállítási feltételek tisztított kenderre vonatkozólag 40.322/92. sz. a., az általános szállítási feltételek pedig 122.291/96. sz. a. kiadva, melyek aláírva az ajánlathoz szintén csatolandók, a fenti hivataloknál megtekinthetők, vagy alólírott igazgatóság nyomtatványtáránál megszereshetők és pedig az általános szállítási feltételek 25 kron, a különleges feltételek 15 kron.

Ha a feltételeknek postán való megküldése kívántatik, a vételáron kívül még 10 kr. postadíj is előzetesen beküldendő.

Budapest, 1899. évi szeptember havában.

Az igazgatóság.
(3.3) (Utánnomás nem díjazatik.)

Fogadják mindazon hatóságok, iskolaszékek, tantestületek, iskolagondnokságok, egyetek és testületek, különösen pedig Torontálvármegye és Pancsova t.f.v. tanító-sága, akik a minket ért súlyos csapás alkalmából részvétnyilatkozatukkal felkerestek, őszinte halás köszönetünket.

Steinbach-család.

935-1.1

Hirdetések.

2198. szám. 1899.

929-3.2

Hirdetmény.

Torontálvármegye alispánja 1899. évi október hó 10-én kelt 57960/99. számú határozatával az ada-padei tvh. közútnak az új kompátjáróhoz szükséges hozzájáró ut kiépítését 6566 frt 19 kr. összeg erejéig engedélyezte.

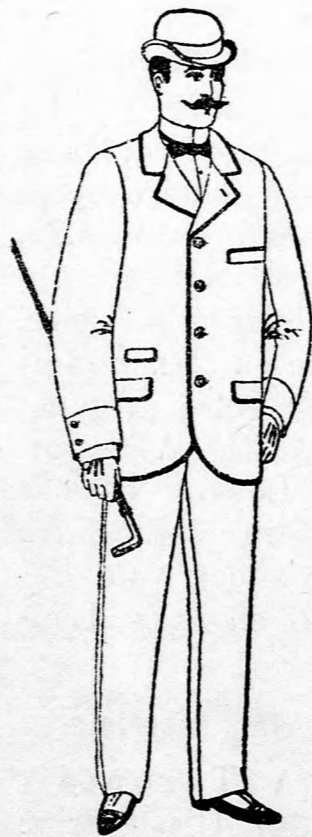
A fentemlített munkálatok fogantatásának biztosítása céljából az 1899. évi október hó 30-ik napjának d. e. 10 órájára a torontálvármegyei m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó s a részletes feltételekben előírt 5%-nyi bántpénzzel ellátott zárt ajánlataikat kintzött nap d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett magy. kir. államépítészeti hivatalnál, a rendes hivatalos órákban, naponként megtekinthetők.

Kelt Nagybecskereken, 1899. évi október hó 15-én.

M. kir. államépítészeti hivatal.

Férfi- és fiu-öltönyök igen nagy választékban, a legolcsóbbtól a legfinomabbig Kovács Gedeonnál Nagybecskereken.
(869/b-x.10)

Egy irodai
gyakornok

kerestetik.

(936-x.1)

Cim e lap kiadóhivatalában.

10771. tkvi szám 1899.

934-1.1

Arverési hirdetmény.

A törökbecsei kir. járásbíróság, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Haby János nagykikindai lakos végrehajthatónak Popov Aczáné Szószka karlovai lakos végrehajtást szenvedő elleni 275 frt s jár. iránti végrehajtási ügyében a területén levő Karlova község határában fekvő következő ingatlanok, u. m.:

1. a karlovai 2241. sz. tjkvben A I. 1-5. sorsz. 1551/56, 1551/57, 1551/58., 1572/69. és (1603/55. és 1609/3.) hrsz. a. foglalt s jelenleg Iszakov Arkadia tulajdonát képező ingatlanok 244 frt kikiáltási árban;

2. a karlovai 2462. sz. tjkvben A I. 1. sorsz. 1572/65. hrsz. alatt foglalt ingatlanból végrehajtást szenvedő Popov Aczáné, Moldovánov Szószát illető 1/3-ad rész jutalék 160 frt kikiáltási árban, mely ingatlanok az 1899. évi április 10-én megtartott árverésen s pedig az első helyen nevezett ingatlanok 330 frt és az utóbbi 135 frt vételárban Iszakov Mladen Jovusin karlovai lakos, mint legtöbbet igérő vevő javára leütettek, az imént nevezett késedelmes árverési vevő kárára és veszélyére 1899. évi november hó 11-ik napján d. e. 9 órákor Karlova község házában árverés alá fog bocsájtani és a kikiáltási áron alul is el fog adatni azzal, hogy az árverés napjától fogva az überlandiális (maradvány) földek után lejárnak váltásig tartozás a vevőt fogja terhelni.

Venni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy az 1881. LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én kelt 3333. sz. Igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában jelölt és óvadékképesnek nyilvánított értékpapírban a kikiáltott kezéhez letenni, vagy neki a bíróságnál előlegesen elhelyezett bántpénzről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételért 3 egyenlő részletben és pedig az első az árverés jogerőre emelkedése után 15 nap, a másodikat 30 nap, az utolsót 45 nap alatt, mindig az árverés napjától számított 5% kamattal együtt a t.-becsei kir. adóhivatal, mint letéti pénztárnál szabályszerű letéti kérvény kapcsán lefizetni és a vételár után járó kincstári illetéket viselni.

A bántpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt a kir. járásbíróság tkvi irattárában és Karlova község elöljáróságánál megtekinthetők.

Kelt Török-Becsén, a kir. járásbíróság, mint telekkönyvi hatóságnál, 1899. évi szeptember hó 25-én.

Szabó,
kir. aljbíró.